

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Ірина МАРКІНА
21 серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні та класичні теорії менеджменту

освітньо-наукова програма **Менеджмент**

спеціальність **073 Менеджмент**

галузь знань **07 Управління та адміністрування**

ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

**інститут Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій**

Полтава
2020 – 2021 н. р. / 2021-2022 н.р.

Робоча програма «Сучасні та класичні теорії менеджменту» для здобувачів вищої освіти
за освітньо-науковою програмою Менеджмент
спеціальності 073 Менеджмент

Мова викладання державна.

Розробник: Зось-Кіор Микола, д. е. н., професор кафедри менеджменту.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту протокол від 21 серпня 2020 року № 1.

Робоча програма схвалена науково-методичною радою спеціальності Менеджмент
протокол від 28 серпня 2020 р. № 1

Голова науково-методичної ради
спеціальності 073 Менеджмент

Тетяна САЗОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	240
Кількість кредитів	8
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача	обов'язкова
2-й семестр	
Рік навчання (курс)	1
Семестр	2
Лекції (годин)	24
Практичні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	72
Вид підсумкового контролю	залік
3-й семестр	
Рік навчання (курс)	2
Семестр	3
Лекції (годин)	24
Практичні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	72
Вид підсумкового контролю	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Дисципліни, що передують вивченню навчальної дисципліни: «Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність», «Англійська мова для науковців», «Філософія науки», «Стратегії менеджменту», «Сучасні та класичні теорії менеджменту».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: поглиблене вивчення класичних і сучасних теорій менеджменту та формування системного розуміння їхньої сутності й взаємозв'язку між ними, формування керівників нового типу, здатних творчо створювати, аналізувати і вирішувати складні проблеми менеджменту в умовах конкуренції, забезпечувати стійкий розвиток підприємств на основі соціальної відповідальності бізнесу, з врахуванням розвитку сучасних підходів до менеджменту.

Основні завдання навчальної дисципліни: є оволодіння системою знань щодо розвитку менеджменту для забезпечення ефективного управління суб'єктами економічної діяльності, вивчення теоретичних і методологічних основ сучасного менеджменту, його ролі і значення в умовах ринкових відносин; отримання навичок прийняття і реалізації управлінських рішень на основі аналізу інформації про ділове середовище організації; формування умінь і навичок розробки і реалізації стратегії і тактики розвитку організації.

Компетентності

загальні:

ЗК 1. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду;

ЗК 5. Здатність до науково-педагогічної діяльності у галузі управління та адміністрування;

фахові:

ФК 3. Здобуття глибинних знань з менеджменту, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією;

ФК 6. Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту, в т. ч. на конкретних підприємствах;

ФК 8. Уміння планувати, організовувати та здійснювати оригінальні наукові дослідження актуальних проблем сфери управління, готувати аналітичні матеріали, наукові доповіді та презентації для їхнього оприлюднення, в т. ч. в міжнародних монографіях, виданнях, що входять до НМБД (Scopus, Web of Science).

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших;

ПРН 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі;

ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Виникнення і розвиток наукового управління. Управління в період індустріалізації, що наближалася. Меркантилізм. Фізіократія. Пробудження української думки. Ранні вчення менеджменту. Роберт Оуен – менеджер і батько сучасного менеджменту з управління персоналу. Менеджмент періоду промислової революції в Англії. Чарльз Беббідж. Енрі Юр. Вільям Стенлі Джевонс. Формування менеджменту в США. Індустріалізація в США: пріоритети управління і виробництва. Американська система виробництва. Залізниця й управлінська думка в Америці. Даніел Крей Маккалум. Генрі Варнум Пуерр. Поширення знань про управління. Виникнення освіти для менеджерів. Фредерік Тейлор – творець наукового менеджменту. Наукові праці Ф.Тейлора. Науковий менеджмент Генрі Ганта. Наукові розробки подружнього союзу Френка і Ліліан Гілбрейт. Гаррінгтон Емерсон: досягнення ефективності через організацію. 12 принципів продуктивності.

Тема 2. Класична (адміністративна) теорія менеджменту. Загальна теорія менеджменту або «Файолізм». Анрі Файоль: особистість і кар'єра. Необхідність теорії менеджменту і сутність адміністративної школи. Принципи менеджменту. Елементи менеджменту. Уніфікація завдань менеджменту. Ліндел Урвік. Цілі організації і координація дій. Джеймс Муні. Вчення Макса Вебера про бюрократію. Бюрократія як «ідеальний тип» адміністративної організації.

Різновиди влади. Елементи бюрократії. Народження промислової психології. Гюго Мюнстерберг. Філософ бізнесу Меррі Фоллет.

Тема 3. Менеджмент людських ресурсів. Вступ в епоху школи людських відносин. Хоторнські експерименти. Джорж Елтон Мейо. Наукові погляди Фріца Ротлісбергера. Людські відносини, лідерство і мотивація. Організаційна інтеграція Честера Бернарда. Сутність організації. Організації формальні і неформальні. Теорія влади. Функції керівника. Розвиток школи «людських відносин»: від психоаналізу до біхевіоризму. Теорія ієрархії потреб за Абрахама Маслоу. Мотивація для самореалізації.

Тема 4. Кількісна теорія менеджменту. Формування кількісної теорії менеджменту. Кількісна школа (нова школа 1950 – дотепер). Основні наукові положення запропоновані Р. Аккоером, С. Біром, А. Екманом, Е. Квейдом. Наукові погляди Р. Аккофа, Г. Саймона, Л. В. Канторовича. Використання кількісних методів для розробки управлінських рішень.

Тема 5. Ситуаційна теорія менеджменту. «Синтетичні» учення про менеджмент. Ситуаційні теорії: теорія адаптації (стратегії пристосування), теорія глобальної стратегії, теорія управління за результатами. Аналіз конкретних ситуацій з урахуванням усіх факторів. Взаємозв'язки концепції людських відносин із психологією, соціологією та ергономікою.

Тема 6. Системна теорія менеджменту. Організація як відкрита система. Властивості систем. Сутність системного підходу. Основні положення ситуаційного підходу в менеджменті за П. Друкером. Концепція внутрішніх ринків корпорацій. Теорія альянсів (асоціативних форм організації і управління). Концепцій менеджменту теорія «7-S».

Тема 7. Теорія організаційної культури. Трансформація сучасного суспільства в напрямку суспільства знань. Реалізація гуманістичних основ управління. Концепція «духу організації» (корпоративної культури). Самоврядування трудового колективу. Соціальна відповідальність бізнесу.

Тема 8. Управлінська думка в Україні. Розвиток управлінської думки в Україні до середини ХІХ століття. Наукові погляди Михайла Андрійовича Балудянського, Василя Назаровича Каразіна. Випускники Києво-Могилянської Академії. Управлінська думка в Україні з другої половини ХІХ століття до 1917 року. Наукові погляди Івана Васильовича Вернадського, Миколи Християновича Бунге, Михайла Івановича ТуганБарановського. Розвиток управлінської думки із загальноцивілізаційних позицій. Розвиток національно обумовленої управлінської думки. Концепція «Організаційного управління» О.О. Богданова. Концепція «Фізіологічного оптимуму» О.А. Єрманського (Малиновського). Концепція «Вузької бази» О.К. Гастева. Концепція «Організаційної діяльності» П.М. Керженцева. «Соціально-трудова концепція управління виробництвом» Н.А. Вітке. «Теорія адміністративної ємності» Ф.Р. Дунаєвського. Управлінська думка повоєнного періоду. Професіоналізація менеджменту в Україні. Бізнес-освіта в умовах професіоналізації менеджменту.

Тема 9. Сучасна концепція менеджменту та її значення. Досягнення сучасного менеджменту та погляд у майбутнє теорії та практики управління. Переорієнтація на кінцеві результати, групові завдання, нововведення. Послідовний контроль за якістю роботи безпосередніми виконавцями, розвиток самоконтролю.

Тема 10. Креативний, інноваційний, інвестиційний менеджмент. Концепція креативного менеджменту. Сутність креативного менеджменту. Сфера креативного менеджменту, його мета та завдання. Функції, принципи та методи креативного менеджменту. Сутність інноваційного менеджменту. Сфера інноваційного менеджменту, його мета та завдання. Функції, принципи та методи інноваційного менеджменту. Сутність інвестиційного менеджменту. Сфера інвестиційного менеджменту, його мета та завдання. Функції, принципи та методи інвестиційного менеджменту.

Тема 11. Ресурсна концепція в менеджменті. Ресурси як критерій розвитку економічних систем. Сучасна ресурсна концепція в менеджменті. Управління ресурсним потенціалом як фактор успіху функціонування організації.

Тема 12. Результативність та ефективність менеджменту. Ефективність функціонування організації: сутність, значення та види. Показники та критерії ефективності діяльності організації.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Виникнення і розвиток наукового управління.	20	4	4	12
Тема 2. Класична (адміністративна) теорія менеджменту.	20	4	4	12
Тема 3. Менеджмент людських ресурсів.	20	4	4	12
Тема 4. Кількісна теорія менеджменту.	20	4	4	12
Тема 5. Ситуаційна теорія менеджменту.	20	4	4	12
Тема 6. Системна теорія менеджменту.	20	4	4	12
Разом 2 семестр	120	24	24	72
Тема 7. Теорія організаційної культури.	20	4	4	12
Тема 8. Управлінська думка в Україні.	20	4	4	12
Тема 9. Сучасна концепція менеджменту та її значення.	20	4	4	12
Тема 10. Креативний, інноваційний, інвестиційний менеджмент.	20	4	4	12
Тема 11. Ресурсна концепція в менеджменті.	20	4	4	12
Тема 12. Результативність та ефективність менеджменту.	20	4	4	12
Разом 3 семестр	120	24	24	72
Усього годин	240	48	48	144

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Виникнення і розвиток наукового управління.	4
2	Тема 2. Класична (адміністративна) теорія менеджменту.	4
3	Тема 3. Менеджмент людських ресурсів.	4
4	Тема 4. Кількісна теорія менеджменту.	4
5	Тема 5. Ситуаційна теорія менеджменту.	4
6	Тема 6. Системна теорія менеджменту.	4
	Разом 2 семестр	24
7	Тема 7. Теорія організаційної культури.	4
8	Тема 8. Управлінська думка в Україні.	4
9	Тема 9. Сучасна концепція менеджменту та її значення.	4
10	Тема 10. Креативний, інноваційний, інвестиційний менеджмент.	4
11	Тема 11. Ресурсна концепція в менеджменті.	4
12	Тема 12. Результативність та ефективність менеджменту.	4
	Разом 3 семестр	24
	Разом	48

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Виникнення і розвиток наукового управління.	12
2	Тема 2. Класична (адміністративна) теорія менеджменту.	12
3	Тема 3. Менеджмент людських ресурсів.	12
4	Тема 4. Кількісна теорія менеджменту.	12
5	Тема 5. Ситуаційна теорія менеджменту.	12
6	Тема 6. Системна теорія менеджменту.	12
	Разом 2 семестр	72
7	Тема 7. Теорія організаційної культури.	12
8	Тема 8. Управлінська думка в Україні.	12
9	Тема 9. Сучасна концепція менеджменту та її значення.	12
10	Тема 10. Креативний, інноваційний, інвестиційний менеджмент.	12
11	Тема 11. Ресурсна концепція в менеджменті.	12
12	Тема 12. Результативність та ефективність менеджменту.	12
	Разом 3 семестр	72
	Разом	144

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших</p>	<p><i>За джерелом знань:</i> - словесні методи: (лекція; наочні методи демонстрування); - практичні методи: практичні роботи, ситуаційні завдання. <i>За логікою:</i> - дедуктивний; - синтетичний; - узагальнення. <i>За мисленням:</i> евристичний; <i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> - метод формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу); - метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). <i>Інноваційні методи навчання:</i> - інтерактивний метод (тренінгові заняття, мозковий штурм).</p>	<p>- письмове та усне виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання тестових завдань; - екзамен.</p>
<p>ПРН 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі</p>	<p><i>За джерелом знань:</i> - словесні методи: (лекція; наочні методи демонстрування); - практичні методи: практичні роботи, ситуаційні завдання. <i>За логікою:</i> - дедуктивний; - синтетичний; - узагальнення. <i>За мисленням:</i> евристичний; <i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> - метод формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу); - метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). <i>Інноваційні методи навчання:</i> - інтерактивний метод (тренінгові заняття, мозковий штурм).</p>	<p>- письмове та усне виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання тестових завдань; - екзамен.</p>
<p>ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.</p>	<p><i>За джерелом знань:</i> - словесні методи: (лекція; наочні методи демонстрування); - практичні методи: практичні роботи, ситуаційні завдання. <i>За логікою:</i> - дедуктивний; - синтетичний; - узагальнення. <i>За мисленням:</i> евристичний; <i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> - метод формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу); - метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). <i>Інноваційні методи навчання:</i> - інтерактивний метод (тренінгові заняття, мозковий штурм).</p>	<p>- письмове та усне виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання тестових завдань; - екзамен.</p>

Також в процесі навчання застосовуються:

Активні методи навчання – використання технічних засобів навчання, мозкова атака, рішення кросвордів, конкурси, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, тренінги, використання проблемних ситуацій, заняття на виробництві, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів та інші.

Інтерактивні технології навчання – використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки та електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво здобувачів (кооперація) та інші.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших	32	32	19
ПРН 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі	34	34	20
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.	34	34	21

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання (для заліку)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	письмове та усне виконання завдань на практичних заняттях		виконання завдань самостійної роботи		виконання тестових завдань	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших	9	14	6	11	4	8
ПРН 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі	9	14	6	11	5	8
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.	9	14	7	12	5	8

Форми оцінювання результатів навчання (для екзамену)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання							
	письмове та усне виконання завдань на практичних заняттях		виконання завдань самостійної роботи		виконання тестових завдань		екзамен	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших	7	12	5	8	3	6	4	6
ПРН 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі	7	12	5	9	4	6	4	7
ПРН 12. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх досліджень.	7	12	6	9	4	6	4	7

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- розв'язування тестів (8 тестових завдань з кожної теми):

4 балів (3 бали*) – з.в.о. продемонстрував на високому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських

рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; вміння визначати можливості та планувати особистісний та професійний розвиток, при цьому не допустив жодної помилки;

3 бали (2 бали^{*}) – з.в.о. продемонстрував на середньому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; вміння визначати можливості та планувати особистісний та професійний розвиток, при цьому допустив 2 помилки;

2 бал (1 бал^{*}) – з.в.о. продемонстрував на низькому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; вміння визначати можливості та планувати особистісний та професійний розвиток, при цьому допустив 5 помилок;

1 балів (0,5 бали^{*}) – з.в.о. продемонстрував відсутність володіння навичками виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; вміння визначати можливості та планувати особистісний та професійний розвиток, при цьому допустив 6 помилок;

- виконання вправ, вирішення ситуацій, тренінгових завдань на практичних заняттях:

1-2 бали (1-2 бали^{*}) – з.в.о. продемонстрував на низькому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; проявив пасивне слухання матеріалу обговорення практичних завдань;

3-4 бали (3-4 бали^{*}) – з.в.о. продемонстрував на задовільному рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; на занятті продемонстрував пасивне слухання матеріалу обговорення практичних завдань та виконання одного практичного завдання;

5-6 балів (5 балів^{*}) – з.в.о. продемонстрував на достатньому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст

функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; проявляв високу активність на занятті, виконав всі практичні завдання, презентував результати;

7 балів (6 балів*) – з.в.о. продемонстрував на високому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; виявив високу активність на занятті, виконав всі практичні завдання, презентував результати, доповнював навчальний матеріал власними дослідженнями (додатковою інформацією, цікавими фактами, новими методами, інструментами тощо);

- виконання завдань самостійної роботи:

1-2 бали (1-2 бали*) – з.в.о. продемонстрував на низькому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; вміння визначати можливості та планувати особистісний та професійний розвиток; завдання лише розпочате (40 % виконання);

3 бали (3 бали*) – з.в.о. продемонстрував на задовільному рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; виконання завдань на 80 %, є недоліки (оформлення, зміст);

4 бали (4 бали*) – з.в.о. продемонстрував на середньому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; завдання виконано повністю, зауваження за змістом відсутні, але є деякі недоліки в оформленні;

5-6 балів (5 балів*) – з.в.о. продемонстрував на високому рівні навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень, стратегічного та інноваційного управління в умовах невизначеності та ризику, описував зміст функціональних сфер діяльності організації, виявив навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, виконував дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера; завдання виконано повністю, зауваження відсутні; креативна презентація результатів самостійної роботи;

* – бали для 3 семестру.

Бали за додаткові види робіт нараховуються здобувачеві лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види робіт (захист рефератів, доповідей на круглих столах, науково-практичних конференціях, ессе), залежить від їхнього обсягу, значимості та відповідності конкретним темам навчальної дисципліни, але не більше 5 балів. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

Критерії оцінювання екзамену:

10 балів – тестові завдання (90-100 % правильних відповідей – 10 балів; 82-89 % - 9-8 балів; 74-81 % – 7-6 балів; 65-73 % – 5-4 бали; 60-64 % – 3-2 бали; 0-59% - 1-0 бали);

10 балів (по 5 балів на питання) – теорія (5 балів – питання розкриті у повному обсязі, наведені практичні приклади; 4 бали – в цілому вірно викладена сутність питання, але без наведення прикладів, додаткової інформації; 3 бали – у змісті відповіді на питання спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна інформація; 2 бали – у відповіді спостерігаються значні помилки, але ЗВО демонструє орієнтування у даній темі; 1 бал – питання розкриті на дуже слабкому рівні).

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом по темі
	письмове та усне виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	
Тема 1. Виникнення і розвиток наукового управління.	7	5	4	16
Тема 2. Класична (адміністративна) теорія менеджменту.	7	5	4	16
Тема 3. Менеджмент людських ресурсів.	7	6	4	17
Тема 4. Кількісна теорія менеджменту.	7	6	4	17
Тема 5. Ситуаційна теорія менеджменту.	7	6	4	17
Тема 6. Системна теорія менеджменту.	7	6	4	17
Разом	42	34	24	100
Тема 7. Теорія організаційної культури.	6	4	3	13
Тема 8. Управлінська думка в Україні.	6	4	3	13
Тема 9. Сучасна концепція менеджменту та її значення.	6	4	3	13
Тема 10. Креативний, інноваційний, інвестиційний менеджмент.	6	4	3	13
Тема 11. Ресурсна концепція в менеджменті.	6	5	3	14
Тема 12. Результативність та ефективність менеджменту.	6	5	3	14
Екзамен				20
Разом	36	26	18	100

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Глушцевський В. В. Адаптивні механізми в системах управління підприємствами : методологія і моделі : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2016. 352 с.
2. Горбань Г.О. Прийняття управлінських рішень у соціальних системах: соціально-психологічний аспект : монографія. Запоріжжя: Вид-во КПУ, 2012. 354 с.
3. Зось–Кіор М. В., Ільїн В.Ю., Жмурко І. О. Управління стратегією підвищення ефективності діяльності аграрного підприємства. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2020. №40. С. 193-197.
4. Сергієнко О. А., Горошко А. С. Інструментарій та комплекс завдань оцінювання результативності кредитування АПК в напрямі розвитку потенціалу України на міжнародних торгових ринках. Детермінанти соціально-економічного розвитку України в умовах трансформаційних зрушень : кол. моногр. За заг. ред. В. П. Ільчука. Чернігів : ЧНТУ, 2018. 432 с.
5. Bedir Tekinerdogan, Onder Babur, Loek Cleophas, Mark van den Brand, Mehmet Aksit Model Management and Analytics for Large Scale Systems. Academic Press. Department of Mathematics and Computer Science, Eindhoven University of Technology, Eindhoven, The Netherlands. 2019. 344 p.
6. Зось–Кіор М.В., Бучнів М. М., Хуторської П. О., Чайкіна А. О. Використання нейронних мереж при прийнятті управлінських рішень. *Журнал «Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики»*. 2016. № 6. С. 61-71.
7. Markina I., Safonov Yu., Zhylynska O., Gaidai T. Education Management in Ukraine in the Context of Global Economic Transformations. *European Research Studies Journal*. Volume XXI, 2018. Special Issue 3. 317-332 pp. URL: <https://www.ersj.eu/journal/1384>
8. Markina I., Bilovska O., Yakovenko O., Shevchenko-Perepyolkina R. Analysis of Technology Acceptance on the Effectiveness of the Electronic Supply Chain Management and Inventory Systems in Ukrainian Banking Industry. *Industrial Engineering & Management Systems, The Korean Institute of Industrial Engineers*. 2018. Vol. 17. No.4. 719-729 pp.
9. Gryshko V., Zos-Kior M., Zerniuk O. Integrating the BSC and KPI systems for improving the efficiency of logistic strategy implementation in construction companies. *International Journal of Engineering & Technology (Scopus)*. Vol 7, No 3.2 (2018). Special Issue 2. P. 131-134.
10. The Political Economy of Innovation Development : Breaking the Vicious Cycle of Economic Theory / Iurii Bazhal. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2017. 135 p.
11. Yacob Khojasteh Production Management Advanced Models, Tools, and Applications for Pull Systems. Published November 14, 2017 by Productivity Press. 228 p.

Допоміжні:

1. Баженова О. В., Чернодід І. С. Генезис чинників та моделей

економічного зростання. Емерджентні методи для емерджентної економіки : монографія. За заг. ред. В. М. Соловйова, Л. О. Кібальник. Черкаси : Вовчок О. Ю., 2017. Розділ 3.4. С. 221–235.

2. Зось-Кіор М.В., Наголюк О.Є., Шульга Л.О. Особливості антикризового управління в умовах економічної нестабільності. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2017. №7. С. 52-56.

3. Зось-Кіор М.В., Германенко О.М., Сабакар Д.Т. Сучасні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 6(11) 2018 р. С. 169-176.

4. Клебанова Т. С., Мозенкова О. В. Сценарные модели сбалансированного социально-экономического развития регионов : монография. Бердянск : Изд. Ткачук А. В., 2013. 328 с.

5. Markina I., Zos-Kior M. Environmental Efficiency of Land Resources Management as the Basis of Sustainable Development GLOBAL ACADEMICS. *International Journal of Advance Researches*. # 1 (7) March, 2020. P. 62-76. <https://www.i-journal.org/upload/7.pdf>

6. Садовська І.Б., Мачулка О.В. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень: монографія. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 228 с.

7. Шапран Є. М., Сергієнко О. А., Соснов І. І. Багаторівневі структурні моделі сценаріїв розвитку суб'єктів міжнародного торговельного ринку в аграрному секторі в умовах ризиків. *Проблеми економіки*. 2019. №4. С. 293–305.

8. Bernd W. Wirtz Business Model Management: Design – Instruments – Success Factors. Gabler Verlag | Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH. 2011. 356 p.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbu.gov.ua/
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. URL: <http://www.me.gov.ua>
6. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>